Exemples de romànic, gòtic i barroc

▶ Sant Pere de Rodes, Santa Maria de Ripoll i Sant Joan de les Abadesses són alguns dels monestirs per visitar

GIRONA | DDG

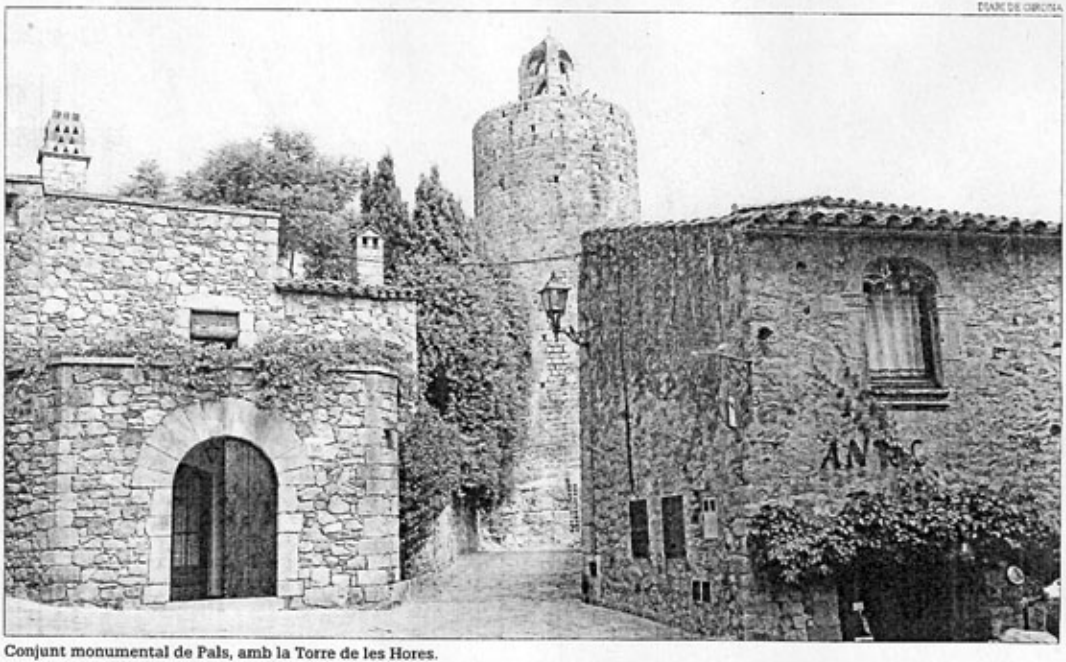
■ L'essència d'un passat mil·lenari s'ofereix al visitant en un món màgic de singulars edificacions, tant religioses com civils i militars, totes elles fidels exponents del **romànic**.

En aquest sentit, són imprescindibles les visites al monestir de Sant Pere de Rodes, als de Sant Joan de Abadesses i Santa Maria de Ripoll, així com el de Sant Feliu de Guíxols; a les esglésies de Sant Cristòfor de Beget, Llanars i Molló, a la de Santa Maria de Porqueres i a la de Santa Maria de Vilabertran. Cal esmentar també els nuclis de Girona, Santa Pau i Besalú.

El **gòtic** es materialitza en singularitats com la basílica de Santa Maria, a Castelló d'Empúries, anomenada la «catedral de l'Empordà»; la catedral, el convent de Sant Domènec, així com alguns dels edificis del casc antic de Girona; el castell i el convent del Carme, a Peralada; l'església parroquial i el castell de Montgrí, a Torroella de Montgrí; i els nuclis de Pals, Peratallada i Sant Martí d'Empúries, entre molts altres.

El **barroc** compta també amb fidels testimonis com alguns dels re-

DIARI DE GIRONA

Conjunt monumental de Pals, amb la Torre de les Hores.

Diari de Girona - 30-06-08

taules de la catedral de Girona i de les esglésies parroquials de Cadaqués, Palamós i Lloret de Mar; o amb imponents construccions com la Ciutadella de Roses o el convent del Carme i l'hospital de Sant Jaume de Olot.

El **modernisme** proposa edificacions tan notables com les cases Cusí i Salleras a Figueres; Serinyena a Cadaqués; el Casino dels Nois a Sant Feliu de Guíxols; i la fàbrica surera Armstrong, a Palafrugell. Hi ha a més localitats que ofereixen concentració d'exemples arquitectònics. És el cas de la ciutat de Banyoles (Pla de l'Estany) on es pot visitar la Llotja del Tint, un edifici històric del segle XV; el Monestir de Sant Esteve, monument gòtic; la Pia Almoina, un palau gòtic construït sobre edificis romànics; el conjunt de Santa Maria dels Turers; la Vila romana de Vilauba; i el Parc de la Draga, al llac de l'estany de Banyoles.

Del poble de Peralada destaca el Claustre de l'antic convent de Sant Domènec de Peralada, romànic; i el recinte històric de la població, de caràcter medieval. Menció a part la mereix el poblat ibèric d'Ullastret, que compta amb un important jaciment ibèric emplaçat a la muntanya de Sant Andreu. Aquest poblat és del segle VII a. C.

Girona

Girona té tot l'encant de les grans ciutats, però sense multituds; una ciutat feta a mida per badar per molts dels seus racons de gran interès artístic i carregats d'història.

El Barri Vell és un dels centres històrics més evocadors de Catalunya, amb elements únics a Europa: la muralla carolíngia, el call jueu, un dels més ben conservats, i la grandiositat de la nau gòtica de la Catedral, la més ampla del món. Girona té també sis museus que posseeixen un fons patrimonial de gran interès.

La Catedral (s. XI-XVIII) conserva elements del primer edifici romànic (claustre, torre de Carlemany). L'element més espectacular és la nau, l'espai gòtic voltant més ample del món. El monestir de Sant Pere de Galligants és un dels monuments d'estil romànic llombard (s. XII) més destacables de Catalunya. En particular cal destacar els capitells de l'església i del claustre.

La col·legiata de Sant Feliu és originària dels primers temps del cristianisme, conserva bona part de l'edifici romànic, completat més tard amb les naus i les cobertes gòtiques i la façana barroca (s. XI-XVII). L'atractiu principal està constituït per vuit extraordinaris sepulcres romans i paleocristians.

Pel que fa als Banys àrabs, l'estructura i alguns elements arquitectònics ens els recorden però, en realitat, es tracta d'una construcció romànica del s. XII. El *frigidarium* està cobert amb una notable volta anular.

La ciutat també compta amb un dels més extensos i ben conservats barris jueus d'Europa. El Call integra en el Centre Bonastruc ça Porta i el seu entorn el principal interès arquitectònic i urbanístic.

L'espectacular passejada pel camí de ronda de les velles muralles carolíngies (s. IX) i baixmedievals (s. XIV-XV) tanquen el Centre Històric per l'est. Avui en dia són un mirador privilegiat de la ciutat. La capella de Sant Nicolau està situada en front del Monestir de Sant Pere Galligants, és un temple romànic llombard del segle XII, amb una única nau de gran elegància.

Les llegendes

Les llegendes, rondalles i les anècdotes són cròniques populars de la vida de la ciutat. Girona en té moltes, són històries que s'expliquen en determinats racons de la ciutat. Algunes són aquestes:

-A la Rambla i el carrer d'Argenteria: El Tarlà. Així es coneix el ninot que es penja cada any per les festes de Primavera o per Fires. Segons la tradició era un acròbata que va entretenir els veïns del carrer d'Argenteria durant una quarantena per una epidèmia. Un afegit modern explica la seva relació amorosa amb la filla d'un pastisser. Durant una visita a la seva enamorada, quan el pare d'ella va arribar, es va amagar dins un sac de farina fins que va esternudar fent xui-xui. Per evitar els cops del pare de la noia, li va prometre casar-se amb ella i la recepta d'un dolç: és el xuixo, el dolç típic de Girona, anomenat així recordant l'esternut delator.

-A la plaça del Correu Vell: Gerió. La fundació llegendària de Girona s'atribueix a un gegant, en Gerió, de tres caps o que tenia tres fills, que enrabiat perquè Hèrcules li havia robat el ramat de bous, va pujar des de les Columnes d'Hèrcules fins a Girona, on finalment, va bastir el triangle de muralles de Geriona, Gerunda, Girona...

-La Catedral: Cap d'estopes. El seu sepulcre es troba dins la catedral. El comte de Barcelona tenia dos fills bessons: Berenguer Ramon i Ramon Berenguer (Cap d'Estopes). El comte va transmetre els comtats de Barcelona, Vic i Girona als dos germans amb l'obligació de governar-los de manera conjunta.

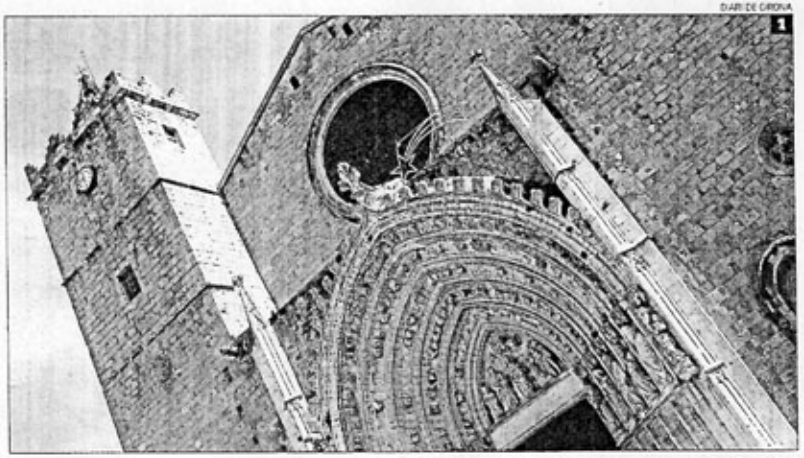
Un dia que havien anat de cacera Berenguer va assassinar el seu germà i amagà el cos, però el falcó del Cap d'Estopes s'hi va quedar plorant pel seu amo fins que un pagès el va sentir i va portar el cos fins a Girona. Durant el funeral, el falcó va irrompre a la catedral i el cor que acompanyava l'acte de manera involuntària repetia «Caïm matà Abel». Un falcó esculpit a la porta de Sant Miquel, de camí al Tresor i al claustre recorda aquesta llegenda.

-Els Jardins de la Francesa: La Bruixa. Una bruixa llançava pedres a la gent que assistia a les innombrables processons que se celebraven a Girona. El Dia de Corpus, quan era a punt de llançar una pedra, una veu va retrunyir per tota la ciutat dient: «Si pedres tires, pedres tiraràs i en pedra et convertiràs». I així, encara se la pot veure convertida en la gàrgola que hi ha a la girola de la Catedral.

-Església de Sant Feliu: Sant Narcís i les mosques. El sepulcre i la capella del sant patró de Girona ens recorda una de les llegendes més tradicionals de la ciutat: durant un dels tants setges que ha patit la ciutat. Segons les cròniques medievals, l'any 1285, Girona estava envoltada per les tropes franceses, i un grup d'assetjadors va penetrar en l'església de Sant Feliu, aleshores fora muralla. Del cos del bisbe màrtir van sortir unes mosques grosses i emprenyadores que van provocar una gran mortaldat entre les tropes franceses, que finalment van fugir.

-Plaça de Sant Feliu: La lleona. Hi ha una dita popular: si vas a Girona has de fer un petó al cul de la lleona. És una manera d'expressar la voluntat de tornar a la ciutat, quedar-s'hi, o d'aconseguir la ciutadania. No es considera un bon gironí qui no hagi complert el ritual. Som a l'únic lloc del món on la ciutadania s'aconsegueix d'una forma tan senzilla: un petó al cul d'una lleona.

DIARI DE GIRONA

1

2

3

▶ **DES D'ESGLÉSIES CATEDRALÍCIES, PASSANT PER MONESTIRS FINS A ARRIBAR A ALTRES EDIFICACIONS RELIGIOSES MÉS SENZILLES QUE SÓN CLARS EXEMPLES DEL ROMÀNIC CATALÀ.** 1 La «catedral» de Castelló d'Empúries . 2 El monestir de Santa Maria de Ripoll ha estat immers en un procés de restauració, una part del qual va acabar fa poc. 3 L'església de Llanars.